A RAT THANNAK THAWNGTHA
HERALD *OF HIS* COMING

Hakha Chin ***Sept/Oct. 2025***

"Sihmanhsehlaw nannih cu thla nan cam tikah, nan inn khaan chungah va lut u law, innka vaa khar khumh u law, cuticun hmuh khawh lomi nan Pa sinah khan va cam u." (Matthai 6:6)

A Thli Tein Thlacam A Biapitnak le Duh A Nunnak

(The Priority And Delight Of Secret Prayer)

E. M. Bounds (1835 – 1913)

"Lungdong loin thla nan cam ***zungzal*** *awk a si"* (Luka 18:1). Hi bia hna hi kan Bawipa bia an si, zeitik hmanhah a zultu hna kha thlacam a herh tuk i a biapi tuk tiah a hnechih bal hna lo, nain anmah zohchunh awkin a umpiak hna, an cawng duh lo duhsah huamsam in a cawngmi an si!

Zungzal nih hin amah tein amah caah bia a chim. Thlacamnak hi sullam ngei loin cawlcanghnak a si lo asiloah manh lo ngaiin i but lulh i tuahmi a si lo asiloah lungretheih donghnak ni ah tuahmi a si lo, zinglei tuante ah minit tlawmte chungah kanmah tein hnangam tein thla kan cam lioah asiloah chun nitlak rian$uannak in kan bat cang hnu, dinh kan duh cang hnu zantlai hnu thla kan cam ah khin kan Bawipa nawlbia kha kan ngai hna lo. Pathian cu auh a si tawn, a si a dikmi a si; Amah nih cun a fale au thawng ngai in a hna a thlet lengmang, sihmanh-sehlaw thlacam kha telephone kan hman bantukin kan hman ahcun – bia tlawmte in rianrang in kan hman ahcun Pathian cu kan phan bal lai lo.

Naihniam tein i hawikomhnak nih $hanchonak a herh. Amah hngalh kha kan caah caan sunglawi taktak a si bantukin Pathian cu kan hngal kho bal lo, tawite le a cheuchum in le ningcang tein aiawh thlacampiak hna hi pumpak mithmai caah a herhmi an si, chap ding dang a um ti lo. Mahcu cu vancung Siangpahrang he biaruahnak chungah kan rat khawhnak ding lam a si lo. "Kan thlacam hmuitinh cu Pathian hnakhaw a si," cu hmuitinh cu thinfualnak le Amah kha pehtlai tein hngah peng nak lawngin phak khawhmi a si, Amah sinah khan kan thinlung kha kan bungh i bia kan ruah ko hih, tiah Amah kha biachimnak nawl pek a si. Cuti tuahnak lawngin Amah hngalh ding kha kan i ruahchan, tha deuh in Amah kan hngalh nakding ah cun Amah hmai ah caan tam deuh kan hmang lai i Amah umpinak cu dong loin kan hmuh lai i duhnung tuk in a thang peng lai.

Bawipa He i Hawikomh Peng

Zungzal timi nih hin nifatin nunnak ah a herhmi rian hna kha kan daithlanh lai a tinak a si lo; a sullam cu dai tein thlacamnak khan chungah Pathian he ai tongmi nunnak cu lungfim loin Pathian a tongmi a si bal lo, kan lungthin cu dawtnak in hawikomhnak in Amah sinah a phan lengmang mi a si, cun a tuahmi rian in thinlung cu dinhter a si tikah va nih a bu i a kir than bantukin Pathian sinah a kir than ve. Hi ti hoih in thlacamnak hi kan ruah a si ahcun thlacamnak kong kan hngalhmi hi zeitluk khin dah a hei i dawh hnga, cucu i hawikomh peng timi hoih in kan zoh ahcun, a rawk kho lomi Siangpahrang minung kan si ko lai. Cu tikah thlacamnak nih cun tihphannak a rak ummi kha a thlau; tuah hrimhrim dingmi rian ah kan chia ti lo, sihmanhsehlaw i nuamh dingmi caan sung ah kan ruah cang, lawmhnak a tlawm tukmi nih hin dawhnak thar hi a langhter zungzal.

Cuticun, zinglei i kan mit kan vun au tikah, kan ruahnak cu van lei a hoih colh tawn. Khrihfami tampi caah cun zinglei caan hi nikhat chungah a sunglawi khunmi a si, zeicahtiah cu ni ca i prokrem thil biapi a pemi a thiangmi hawikomh nak caah caanrem kha an serpiak. Pathian he lawng zinglei caan hman

nak nakin sunparnak le khuaruahhar in a dong lomi ni thar caah hin a thha deuhmi hramthoknak a um hnga maw? Mr. Moody cu hmunhma dang pakhat hmanh a um lo caan ah, zinglei vankam a ceumi khi a zoh i Pathian sinah a thinlung vialte a bungh dih, a sung tukmi a Baibal chungah khan a taktak a simi "a thaumi thil hna in puai" tuahnak tiah a hmuh, tiah an chim.

Thlacam le Pathian Bia

George Müller zong nih zinglei ah daite in caan a hman ah khan Baibal relnak le thlacamnak hi a rak tuah $i hna. Voikhat ah a tuahmi cu zinglei ah thlacamnak caah amah tein i pumpek kha a si, a vun i timhtuah khawh ah khin a si. Cuticun tuah ai timh kha ai thleng tawn. Amah te nih a chimmi cu: "Thil biapi bik ka rak tuah awk a simi cu Pathian bia relnak ah i pumpek le tuaktan a si kha ka hmuh, cuticun ka thinlung kha hnemh a si lai, thazang pek a si lai, ralrin pek a si lai, a palhnak remh piak a si lai, cawnpiak a si lai. Cuticun Pathian Bia hmangin, Bia nung a tuaktan a ruah lioah khan, ka thinlung cu Bawipa he hawikomh nak hmuhtonmi chungah khan luhpi a si lai. "

"Cucaah cun, zingka tuante ah khin Biakam Thar rel kha ka thawk. A sunglawi tukmi a Bia caah Bawipa thluachuah kha tawi nawn tein ka hal hnuah khin, Ka tuah hmasa bikmi cu Pathian Bia thukpi in ruah a si, tuah tawn bantukin, caang kip chungin thluachuahnak hmuh awkah ka kawl tawn; Pathian Bia in rian$uannak caah a si lo, thukpi in ka relmi kha phung in chim dingah a si lo, nain ka nunnak rawl hmuh nakding caah a si. Cucaah a phi ka hmuhmi cu ai thleng lem lo, minit tlawmpal hnuah khin ka nun phuan dingah a ka hruai, asiloah lawmhnak biachim dingah a ka sawm, asiloah aiawh nawlpiaknak ding caah, asiloah nawlnak caah ka nunnak cu hruai a si; cucaah cun, a si tawn bantukin, thlacam dingah kai pe lo nain, sihmanhsehlaw thukpi in tuaktan awkah, sihmanhsehlaw a tam ah maw a tlawm ah maw thlacamnak chungah khan rianrang in ai mer ko."

Pathian Bia cawn le thlacamnak cu hmunkhat ah tuah tawnmi an si, cun biatak tein a tuah taktak mi kan hmuh hna nak ah cun, a dang cu naihniam tein riantuan timi in hmuh an si.

Pehzul in Tuah Lengmang mi Rian a Biapitnak, Dong loin Thlacam nak

Asinain a *zungzal* in thla kan cam peng lo. Cucu minung tampi kan caah harnak kan ngeihmi a si. Kan tuahmi nak tam deuhpi in le kan tuahmi nak sau deuhpi in thla kan cam a herh.

Robert Murray McCheyne hi pahrang ngei le mi thianghlim a si, amah kong cu hitihin chim a si, "amah cu fapa bantuk, unau bantuk, hawikom bantuk, asiloah pastor bantukin zoh zongah, amah cu palhnak a tlawm bikmi le Khrihfa sinak taktak a langhtermi duhnung taktak mi a si, nuncan in ai nunpi mi an hmuhmi a si," amah nih cun khuk bil in caan tampi hman hi zeidah a si ti kha a hngalh, a thianghlimmi thlacam piaknak a that ning le a sunlawi ning midang chimh kha poi ah a chia lo. "Pathian fale nih cun thla an cam awk a si" tiah a ti. "Chun zan in Amah sinah an au awk a si. Mikip nih chun manh lo tuk lio i thla an cammi le zan king ah daite in an cammi kha Pathian nih theih a duh."

A dairy chungah: "Ahohmanh hmuh hlan ah thla ka cam awk a si. …Khrih cu ceu hlan in a tho i hmun king ah a kal tawn. David nih a thawh i, 'Tuan tein nangmah kha kan kawl lai; zingka tein ka aw kha na theihh lai' a ti. Mary Magdalene cu khuadei hlan khan thlan ah a vung kal. …Pathian he hramthok hi, a hmai hmuh hmasa, midang he kan i naih hlanah amah he ka thlarau naih tein um hi a tha tuk tiah ka ruah. 'Kai thangh tikah Nangmah he kan um peng.' Sau tuk ka ih sual a si hmanh ah, asiloah tuan tein khual lam ka tlaih a si hmanh ah, asiloah ka caan cu a tawi hlei lo, zeidang vialte sungh dih nakin hnawhhnam ngai in Pathian he caan tawite hman hi a tha bik ko. Sihmanhsehlaw a tlangpi in zeidang tuah hlanah Pathian he suimilam pakhat caan hman ti hi a tha bikmi a si. Pathian he i chawnh nak ding ah hin nikhat chungah a $ha bik caan hna hi ka hman awk a si. Zan i kai hlauh tikah, David le John Welch bantukin ka thawh i thla ka cam awk a si" tiah kan hmuh.

McCheyne nih thlacam *lengmang* hi a zumhmi a si, cun hlawhtling mi a nunnak nih, cu nunnak cu a tawi ko hmanh ah, lam hlapi in a rami hmual a ngeihmi tahchunhnak kha a chuahter i Pathian he caan kan hman tinak hmun king kha a kan phakter lengmang.

Tuchun ah Thlacammi Minung kan herh hna!

McCheyne bantuk a simi Pa tuchun ah kan herh hna – thlacam mi

pa, an caan le an ruahmi a haltu hna rian nganbik caah anmah tein ai pe khomi pa kan herh hna; midang aiawh in thlacamnak rian thiang ah a lungthin dihlak a pe khomi pa kan herh hna, din loin thla a cam khomi pa kan herh hna. Pathian nih pa pumpek a duh; Pathian nih pa pawl caah pumpeknak a ngei. Thlacam mi pa hna cu Pathian fialmi an si; Pathian rian kha an tuan i a khuakhannak kha an tuah.

Pathian pennak ram mi kan si ahcun kannih cu thlacam fial kan si. A nunnak ah thlacamnak kha niam deuh ah a chiami Khrihfa hna nih cun hlan i an rak ngeihmi thlarau lei duhfahnak an rak ngeihmi kha an thlau dih, tlawmte lawng thla a cammi khrihfabu nih cun biaknak ah a biapi tukmi sinak kha an kilkawi kho lo, cun Thawngtha karhternak ah an thazang a tlawm. Thlacamnak um loin Thawngtha hi a nung kho lo, ram a nawr kho lo – thlacamnak cu a dong lomi, ai pehzulmi le lungthomi a si awk a si.

Atu chan le chan vialte ah khrihfabu nih a herh tukmi cu zumh nak thawng a ngeimi pa pawl, dumdetnak a ngei lomi a thianghlim mi pa pawl, thlarau lei in a thawng mi le thlacam duhfahnak a ngeimi pa pawl kha a herh tukmi an si, cuticun a thawngmi an thlacamnak in thlarau lei thlennak caah rian an tuan lai.

Pathian Bia le Thlacamnak

The Word And Prayer

Andrew Murray (1828 – 1917)

"Keimah ah nan i peh i ka Bia he nan i peh a si ahcun, nan duhmi paoh kha hal u law cucu tuahpiak nan si lai" (Johan 15:7).

Hika ah hin kan caah ai hungmi - Khrih chung i Pathian bia nih hmun a ngeihmi kong hna cu kan thlarau nunnak chungah i ngeih dingmi an si, ahleikhun in kan thlacamnak ah a um dingmi an si. Pathian cu Amah sining ah a dong lomi a si, amah chungah cun zeizong vialte hi nunnak le thawn nak, thlarau le biatak an si, Pathian bia sullam thuk bikmi zong a um. Pathian nih Amah bia in bia ai ruah tikah, amah hrimhrim kha ai pe, a dawtnak le a nunnak, a duhnak le a thawnnak cu hi bia a cohlangmi hna sinah a pek. Kaupi in a taktak in a tuah. A biakamnak kip kha kan i tlaih i kan i ngeih nakhnga kan thawnnak chungah Amah tein ai pe. Nawlbia kip chungah khan Amah he a duhnak, a thianhlimnak le a tlinnak kan i hrawm nakhnga kan thawnnak chungah khan amah tein a um. Pathian Bia thawngin Pathian cu kan sinah amah tein ai pe. A Bia cu zeidang si loin zungzang Fapa, Khrih Jesuh a si. Khrih bia cu a dihlak in Pathian bia an si, nunnak le thawnnak a nuntertu Pathian thawn nak a um. "…*Nan sinah ka chimmi bia hna hi, thlarau an si, nunnak an si*" (Johan 6:63).

Zeitluk in dah biachimnak hmual cu theihnak ah ai hngatmi a si ti hi a hnachehtermi le a holh lomi hna Baibal hlathlainak nih a kan chimh, cun ngakchia hna nih an theih duh lomi zong hi zeitluk in dah biachimnak ah ai hngah ti kha a kan chimh. Hihi kau deuh in ruahnak zongah a dikmi a si; kan theih bantukin kan chim. Hihi Pathian he kan i hawikomhnak ah a sang bikmi ruahnak a si. Thlarau in thlacam, Pathian sin a phanmi le a $hawngmi bia chimnak, cu nih cun hmuh lomi vawlei thawnnak kha a hnorsuan i a hip khawh, cu bantuk thlacamnak, cu bantuk biachimnak hna cu Pathian aw kan theih ning ah fakpi in ai hngatmi a si. Pathian aw le chimmi bia kha tampi in kan ngaih i Pathian bia chungah A ruahmi, a khuaruahnak, kan thinlung chungah a ummi amah nunnak kha kan co tikah, Pathian nih a theihmi aw le bia in biachim kha kan thiam lai. Hihi a cawngmi theihnak hnakhaw a si, zing fatinte au a hau, cu nih cun Pathian le minung biaruah nakding ah mithiam mi lei le dang kha a timh tuah, a si awk a si ko (Isa. 50:4).

Pathian Bia Hmangin Pathian he Hawikomhnak

Pathian aw theihnak cu ruah khiarmar tein Pathian Bia hlathlainak nakin a lianngan deuhmi a si. A nungmi Pathian he hawikomhnak tlawm te taktak lawng a umnak ah hin Pathian Bia cawnnak le hngalhnak hi a um ko lai. Nain Pathian Bia relnak zong a um, Pa umpinak le Thlarau hruainak tang hrimhrim ah khan, cuti relnak in Amah Pathian sinin a rami a nungmi thawnnak in Pathian Bia cu kan sinah a ra. Cucu kan caah cun Pa Pathian aw a si, Amah he pumpak in hawikomhnak taktak a si. Thinglung chungah a lutmi cu Pathian aw nung a si, cu nih cun thluachuahnak le thazang a pek, a nungmi zumhnak in cohlannak kha a thangh caah cu nih cun Pathian thinlung kha a hei phak han.

Hi aw theihnak ah hin nawngaih nak le zumhnak hmual an i hngat. Kan tuah dingah Pathian nih a chimmi hngalh hi thil ngan bik a si lo, nain Amah Pathian nih kan sinah a chimmi hngalh a si. Hihi nawlbia a si lo, cauk a si lo, nawlngaihnak in a tuahmi thil dik hngalh a si lo, sihmanhsehlaw Pathian nih pumpak in hipnak le a nungmi Amah hawikomhnak a si. Hihi Pathian nih a kamhmi hngalh a si lo, sihmanh-sehlaw Biakamhtu a simi Amah Pathian umpinak, thlacam nak in zumhnak le bochannak a hlautu kha a si deuh. A tlingmi Pathian umpinak chung lawngah hin nawlngaih lonak le zumh lonak hi a si kho lomi an si.

"Ka chungah nan um i ka bia kha nan chungah a hmunh ahcun, nan duhmi paoh kha nan ka hal lai i nan hmuh ko lai." A bia chungah khan hihi a sullam cu kan hmuh - Khamhtu Bawipa nih Amah sin lila ah a pekmi a si ti kha kan hmuh. Kan chungah Pathian bia hi kan ngeih awk a si, kan duhnak le nunnak chungah kan i lak awk a si, kan lungput le kan ziaza ah kan langhter ding a si. Kan chungah kan hmunhter hna awk a si. Kan nunnak cu dong loin Pathian Bia kha a kherhlai i kan chungah a umter i a khahter mi kan si awk a si. Pathian bia nih Khrih kha kan chungah an phuan i kan nunnak nih Khrih cu lengah a phuan ve. Khrih bia an si caah kan lungthin chungah an lut, kan nun ah a cang i kan nun kha a uk, cuticun kan bia kha Amah lungthin chungah a lut ve i Amah kha a hip ve. Ka thlacamnak cu keimah nunnak cungah ai hngat. Pathian bia nih ka caah le ka chungah a tuahmi bantuk in, ka bia zong hi Pathian caah le Pathian chungah rian an tuan ve.

Pathian Bia Kha Dawtnak in Cohlan

Biakam Hlun mithiang hna nih cun Pathian bia le kanmah karlak pehtlaihnak kha fiang tuk in an hngalh, thlacamnak cu Pathian biachimmi an theihmi cohlannak a si ti kha an fiang tuk. Pathian bia kha biakamnak a si ahcun, Pathian nih a chim bantukin Amah tuah dingah an chiah. *"Na chim bantukin tuah ko." "Zeicahtiah Bawipa, nangmah nih na chimmi a si." "Na biakamnak bantukin!" "Na Bia bantukin."* Hi bantuk chimnak ah hin biakamnak in Pathian nih a chimmi an langhter mi cu an thlacamnak ah an chimmi hrampi le nunnak an si.

Pathian bia kha nawlpeknak a si ahcun, Bawipa nih a chim bantuk tein an tuah. *"Cuticun Bawipa nih a chimh bantukin Abraham cu aa thawh…"* (Gen 12:4). An nunnak cu Pathian he hawikomhnak a si, Pathian bia le ruahnak nih an thlenmi a si. Pathian nih a chimmi kha an theih i an tuah. Anmah nih an chimmi kha Pathian nih a theih i a tuah ve. Biafang kip in bia a kan ruah, Khrih nih Amah ai pekmi vialte cu kanmah ca i Pathian bia tlinter awkah a si. Cucaah cun a kan halmi biafang kip hi minung kan sining dihlak in tuah dingah kan pekmi nakin a hme deuh lo i a tlinnak kan comi nakin a hme deuh lo.

Duhmi Hmanrua

*"Ka bia kha nan chungah a hmunh …ahcun."*Thil sining cu a tluangtlam in a fiang tuk. A bia in a duhnak kha a phuan. A bia kha ka chungah a hmunh caah a duhnak nih a ka hruai. Keimah duhnak cu amah duhnak in a khatmi kuang lawngmi ah a cang, cucu amah duhnak nih a tawlrel dingmi tuah duhnak hmanrua a si. Ka chung nunnak kha amah nih a khahter.

Nawlngaihnak le zumhnak cawlcanghter mi chungah khan ka duhnak kha a thawng deuh, Amah he a thuk deuhmi nunnak chungah khan a ka hruai. Amah duhnak dahtilo zei dang a duh lo dingin ka duhnak kha a bochan khawh. Biakamnak pek kha a tih lo, *"Ka bia kha nan chungah a hmunh ahcun, nan duhmi paoh kha*

hal u law nannih cu pek nan si lai." Amah a zummi vialte caah a tuah, a taktak in a tuah ko lai.

Khrih zultu hna, kan thlacamnak leh a simi kan silhnalh lioah hihi kan caah a fiang deuh chin lengmang mi a si lo maw, thlacam nak i kan biapitnak, Pathian fimnak le duhnak ah ai ningcang lomi pumpeknak he, a ruang taktak cu a derthawmmi kanmah nunnak kha kan thlacamnak a derthawmtertu a si. Pathian hmurka in a rami Pathian Bia dahtilo zeihmanh nih minung hi a thawnter kho lo, cu Bia thawng cun kan nung lai. Khrih Bia hi, a kan dawtmi, kan chungah a nungmi, kan chungah a hmunmi, nawlngaih nak le tuahnak thawngin kan sinak ah a cangmi a si, Khrih he pakhat ah a kan sertu a si. Khrih Bia hi Pathian he kan i senghnak le kan i tlaihnak ah thlarau lei in ai tlakmi a kan sitertu a si.

Thluachuakmi Bawipa, tuchun na cawnpiaknak nih ka hruhnak kha a ka hmuhter than. Ka thlacamnak kha tam deuh in zumhnak ca le tam deuh in teinak caah a si lo zia kha ka hmuh. Nangmah nih na ka chawnhmi nakin keimah nih kan chawnhmi ah khan ka lungthin ka chiah deuh. Hi a thiangmi zumh nak: A Nungmi Bia ka nunnak ah a um ca lawngah zumnak tampi kha a um kho, ti hi ka lung a fiang lo.

Na Bia nih fiang tein a ka cawn piak:"…Ahohmanh bia theih duhnak leiah cun a khul a rangmi si u law biachimnak lei …ah cun a khul a nuarmi si u" (Jeam 1:19); "Bia na chim hlanah i ruat hmasa, …" (Phungchimtu 5:2). Bawipa, ka nunnak chung ah Na Bia i lak kha ka cawnpiak law cuticun ka bia kha na thinlung chungah a um lai, cuticun Na Bia, cucu keimah chungah a nungmi thawnnak a si ahcun, cucu nangmah he a nungmi thawnnak a si lai. Na kaa nih a chimmi kha na kut nih a tuah lai.

Bawipa, cuarpar tan lomi hnakhaw in ka khamh tuah. Theih a duhmi hna kha ka pe tuah, Pa Pathian aw ka theih nakhnga zing khat hnu zing khat in ka thang tuah. Na theihmi lawng khan a chim bantukin, ka biachimmi cu Nangmah nih na ka chimhmi chungin a ra chuakmi si ko seh. "Cun Moses nih tonnak thlam chungah Bawipa he i chawnh awk i a luh tikah khan biahngalhternak kuang cung i a ummi velngeihnak $hutdan cung khan, cherubim pahnih hna karlak khan amah a run chawntu aw cu a theih i cuticun amah cu a run chawnh" (Namber 7:89). Bawipa, cu bantuk te cun keimah cung zongah si ko seh. Hmelchunnak pakhat a kengtu nunnak le ziaza si ko seh, cuticun a chungah Na Bia a hmunmi kha hmuh si ko hna seh, a tlingmi thluachuah: "Na duhmi kha na ka hal lai i, cucu tuahpiak na si lai." Amen.

.

Pathian Bia Kha Ruat Tuah

Meditate On God's Word

Charles H. Spurgeon (1834 – 1892)

"Na cawnpiaknak kha thukpi in ka ruat lai…" (Salm. 119:15).

Tlang pang le dum thladem toi ah Bawipa hrimhrim nih thinlung kekkuai in thla a cam tawn bantuk in, a Pa sin lawngah ah khan A Pathian hmai kha a kawl tawn, ai manh lo tukmi nunnak le nuamh hnaihnak kha caan tlawmpal chung vun kal tak hna u si law, dai tein Pathian ruahnak ah caan hmang dingah, a dawtnak tang nem cungah kan thinlung bung dih in thlacam hna u si.

Hmun king hi society nakin a that deuh caan a um tawn, cun dai zirziar in um hi tlokbur in biachim nakin fim deuh a si caan a um tawn. Kanmah lawngin caan tam deuh kan hman i Pathian kan hngah i, Amah rian chung i riantuannak caah thlarau thazang kha kan i khon ahcun, A Bia ruahnak in kan tuah ahcun Khrihfa tha deuh kan si lai. Pathian thil cungah khan kan i lawmh awk a si, zeicahtiah cuticun Pathian thil hna chungin thazang thawnnak taktak kha kan hmuh.

Biatak cu mitsur bor bantuk a si: amah chungin mitsur zuu kan ngeih ding a si ahcun, kan cil-nan a hau; kan nen i voi tampi kan sur a hau. A nengtu ke nih cun mitsur bor kha thanuam ngai in a lamh awk a si; cuti a si lo ahcun theihaang a luang lai lo; mitsur thei cu tha tein an tuahto awk a si, cuti a si lo ahcun a sung tukmi theihaang tampi hlohlak a si lai. Cucaah cun, thukpi ruahnak in biatak bor hna kha kan zohkhenh awk a si, cuka cun hnemhnak mitsur zuu kha kan hmuh ding a si ahcun.

Kan taksa hi kan kaa chung i rawl tuh sawhsawh mi nih a bawmchan lo, sihmanhsehlaw titsa, thahri, hliahcang, ruh a thawntertu taktak cu pawpiseh nih a rialmi a si. Pawpiseh nih a rialmi thawng cun lenglei rawl cu chunglei nunnak nih a dolh dingmi ah a hung cang. Kan nunnak hna hi caan tawite hihi, khikhi, cun Pathian biatak a dang zawn ngaihmi sawhsawh nih thawnnak a pe lo.

Theihnak, relnak, chingchiahnak, le cawnnak tehna hi santlaimi an si nakding ah cun chunglei in rial an herh. Chunglei in biatak rial cu lungthin dihlak in ruahnak ah a biapi taktak mi zawn a si. Zeiruang ah dah cheukhat Khrihfa hna nih, sermon tampi an theih ko nain, Thlarau nunnak ah duhsak tuk in an than? Zeicahtiah an thlacamnak innkhan kha an ruathram lo, Pathian Bia kha khurkhua ruat bu tein an tuaktak lo. Changvut cu an duh ko nain an rial duh lo; fangvui cu an ngei ko hnga nain, lo chungah vung kal in an pum duh lo; thei cu a kung ah an i thlai tung ko nain an lo hna lo; an ke hram ah ti a luang ko nain, kun hnawh in an ding lai lo. Maw Bawipa, cu tluk hruhnak cun kan khamh law mahhi hi kan biakhiahnak si ko seh, "Na cawnpiaknak cu ka dotthlat ko lai."

Pathian Bia – Pumpak Laksawng a Si

God's Word – A Very Personal Gift

Rich Carmicheal

Hi kong hi Herald chung i capar in ka rak rel tikah, missionary tuanbia chungah langhter mi Cathiang nih khan fei chunh in a ka chunh. Cu capar chungah cun (ai pehtlaimi then khat), Marie Monsen nih harnak a ton caan ah Pathian nih Isaiah 41:10 a hman ning kha a chim – *"Na thinphang hlah – na sinah ka um ko, Keimah cu na Pathian ka si – zeihmanh tih hlah. Kan thawnter lai kan bawmh lai; kan huhphenh lai i kan khamh lai."* Hi cacaang nih thazang a ka peknak a ruang cu mahhi cacaang hin naihrawng cu Pathian nih thluachuahnak a ka pek. Cu lio cu a biapi tuk mi biachahnak lakah ka um lio a si, hawikomhnak thukpi ka ngeih lioah khin Khrih chung i ka unau pakhat nih Isaiah 41:10 hi a rel i Bawipa nih ka chawn sehlaw cubantuk cun ka thinlung kha a ka suk. Bawipa nih ka thinlung cu himnak nganpi, forhfialnak le daihnak in a khahter, hlan ah kan sinah a rak um ka hngalh bantukin a kan $hawnter lai, a ka bawmh lai i a kut in a ka tlaih lai ti kha ka hngalh. Cu lioah cun a ka cawnpiak lawng si loin, ka thinlung ah khan cu cacaang cu a ratpi i cu cacaang hmang cun thluachuah a ka pek. Bawipa cu thangthat si ko seh, zeicahtiah Amah nih cun a kan naih i A Bia hmangin a kan zohkhenh!

Bawipa Pumpak Kong

Cu bantuk Bawipa rian$uannak cu a ngaite ti ah cun khuaruahhar a si lo zeicahtiah Bia cu Amah pumpak kong a si. Cucaah cun Bia cu Amah Bia a si. Amah kaa in a chuakmi a si i Amah hmuitinh kha a tlinter lai (Isaiah 55:11). A Bia hmang cun Amah le Amah, a ziaza, a lam, a hmuitinh, a khuakhannak le a biakamnak hna kha a phuan hna. Cu nak hmanh cun a tam deuh, a ngaingai ti ahcun Amah Bia hmangin Amah tein ai pe. Andrew Murray nih a capar hmaisa bik ah "Pathian nih Amah bia hmangin amah le amah kha bia ai ruah tikah, hi bia a cohlangmi hna caah khan, a taktak in, Amah hrimhrim kha ai pe, a dawtnak le a nunnak, a duhnak le a thawnnak kha a pek" tiah a ti. Hihi a donghnak ah cun kan caah Pathia Bia a sunglawi tertu a si – A bia hmangin Amah kong kha a chim i a thinlung chungah a ummi vialte a chim dih. A Bia hmang in Amah kha tha deuh in kan hngalh i

Amah he hawikomhnak ah kan than dingmi hi a duhmi a si.

Amah nih cun kanmah pakhat cio sinah pumpak in riantuan zong kha a duh i A Bia hmangin kan herhmi pek zong kha a duh. A kan dawt tuk hringhran, kan thazang thawnter awkah A Bia kha a kan pek (Salm 119:28); kan zumhnak thawnter awk ah (Johan 20:31; 32); kanmah thianter awk le tawl awkah (Salm 119:9; Johan 17:17; Efe. 5:26) zalonnak pek awkah (Johan 8:31-32) cawmken awkah (1 Pet. 2:2); cawnpiak, chimhhrin, palhmi remhnak le ding tein kanmah cawnpiak awkah (2Tim. 3:16); sualnak kan tei nakhnga bawmh awkah (Salm 107:20); fimchimh awkah (119:24); kanmah hnemh awk le ruahchan nak pek awkah (Rom 15:4); kanmah damter i tlanh awkah (Salm 107:20); a himmi khamhnak pek awkah (1 Johan 5:13); thlarau raldohnak ca i kanmah timhtuah awkah (Efe. 6:17); thatlonak in thil tha thleidan bawmh awkah (Heb. 5:14); kanmah ralrin pek awkah (Salm 19:11; 1 Kor. 10:11); kanmah mit auter awk le, lam hmuhsak awk le hruai awkah (Salm 119:105); lawmhnak in kanmah khahter awkah (19:8); hngalhnak pek awkah (119:169); thlichia tilet in a khatmi nunnak intuar khawh nakding ca i a thawngmi hrampi pek awkah (Matt. 7:24-25), a Bia kha a kan pek – chim ah cun a dong lai lo.

Zeitluk khin dah Bawipa Bia cu kan caah a hei sunlawi! Khuaruah har ding a si lo, Salm catialtu nih, *"Bia na kami thawngin zeitluk in dah ka lung aa lawmh, rochaw aa hmuhmi bantukin kaa lawm."*! (Salm. 119:162) tiah a thanh.

Kanmah Pumpak Cohlannak

Hi bantuk a sungmi le Bawipa sinin a rami pumpak laksawng nih hin kanmah sinin pumpak in cohlannak tuah dingin a kan auh. Bawipa nih kan sining dihlak in ka daw hna seh ti a duh – kan lung thin, kan nunnak, kan ruahnak le kan thazang dihlak in – cun A Bia kha kan thinlung chungah umter a duh (Deut. 6:5-6). A Bia ah hin kan sining dihlak i pumpe hna seh ti a kan duh – rel hna seh, cawng hna seh, ruat hna seh, i cinken hna seh, zul hna seh, a Bia in thlacam hna seh law midang chim hna seh ti a kan duh. A Bia a hlolak dingmi dawnkhantu vialte kha hrial hna seh ti a kan duh, cun *"an lung chungah $ha tein aa cinken" i "a thei a tlai tiang aa zuammi cu an si"* (Luka 8:14-15) timi he a Bia cohlan ding kha a kan duhpiak.

A tanglei biahalnak hi a hal i cun sawmnak a tuah: *"Zeicahdah rawl a si tung lomi ah nan phaisa kha nan hloh? Zeicahdah nan nihlawh man vialte cu nan hman dih tung i rawltam in nan um thiamthiam tung? Ka bia ngai u law ka chimmi kha tuah tuah u, rawl vialte lakah a thaw bik kha nan ei lai" (Isaiah 55:2-3). Zeitluk sawmnak tha dah a hei si: "Ka bia ngai u law ka chimmi kha tuah tuah u"*- Bawipa sinin pumpak sawmnak a si! Pathian nih hin A Bia hmangin a thinglung hrawmh hi a kan duh tuk hringhran ko, Amah hrimhrim nih khan hrawmh a kan duh, kan chungah khan tampi tuah a duh i kanmah thawngin tampi tuah a duh. Biahalnak cu: Pumpak deuh in kan let lai maw? A Bia chungah khan Amah cu kan tong lai maw, cun Amah nih a duh bantuk tein thukpi in kan chungah rian kan tuanter lai maw?

Mahhi Kongkau Hi

Hi vialte hi thinlung ah chia in, Herald staff hna cu Pathian Bia kong he ai pehtlaimi le kan nunnak ah a biapi tukmi a sinak kong i thazang pek hi an i lawmhmi a si. A Bia hmangin Bawipa he caan tam deuhpi in na hmang lai (kanmah zong nih kan tuah bantukin) tiah ruahchannak kan ngei ko. A Bia cu *"a nung i hmual a ngeimi"* a si (Heb. 4:12) i kan thinlung chung i kan chiah tikah kan chungah thukpi in rian a tuan lai (1 Thes. 2:13).

Thlacamnak kong he pehtlai in kanmah zong thazang peknak chungah kan i tel ve ko, ahleikhun in thlacamnak ah hin lungthiannak le intuarnak hi a herh tukmi a si. Hi hna hi Khrihfa nunnak ah hrampi pahnih an si: Pathian Bia le thlacamnak. Kumzabu tampi chung vialte zumtu hna nih an hmuh bantuk in, A Bia le thlacamnak hmangin minung nih Pathian an fuh caan fate, Pathian nih a naih hna i Amah nunnak le thawnnak in a khahter hna. Kanmah nih hin tah kan chan ah hihi pumpak in siseh, a bu in siseh, kan herh ve lo maw? Amah Bia ah le thlacamnak in zumhtlak kan si ah cun Amah kan hngalh ning a tha deuh lai i Amah nunnak le thawnnak in kan khat lai – cun zeizong vialte kha Amah sunparnak caah an si lai.

Pathian Bia thawnnak

The Power Of God's Word

Derek Prince (1915 – 2003)

"'Bawipa nih, Ka ruahning cu nan ruahning a si lo, ka thil tining zong nan thil tining he an i khat lo. Van khi vawlei nakin a let tam piin a san deuh bangin ka ruahning ka thil tining zong nan ruahning le nan thil tining nakin a let tamp piin a sang deuh. Ka bia cu van in a rung tlami ruah le hrawhra bantuk a si lai. Ruah le hawhra nih cun, van ha kir than ti loin vawlei kha an hnawnter i thlaici kha an khohter i an thanter i thlaici tuhtu kha thlaici an pek hna i rawl eitu kha rawl an pek hna. Cu bantuk cu ka kaa in a chuakmi bia cu a si ve lai…" (Isaiah 55:8-11).

I cinken tuah, Pathian nih ruahnak in a thawk, a thawh i, kokek sinak in kanmah ruahnak hna cu Pathian ruahnak an si lo. Cuti a si ahcun, zeitindah Pathian ruahnak tuaktan kha kan i thawk lai? Pathian nih a hun zultu Baibal bia hna hin a phi a pek. Pathian lam le Pathian ruahnak cu vanlei lawng cungah an um, kanmah lam le kan ruahnak hna cu tanglei lawng cungah a ummi an si, Pathian ruahnak tangpi ah a ummi an si. Sihmanhsehlaw Pathian Bia nih amah lam le amah ruahnak cu vancung in tanglei kanmah nunnak le thinlung chungah a hun ratpi hna, kan herhmi thil kha an chuahter.

Cu caang ah cun A Bia kong he pehtlai in Pathian an hun chim peng: "*ka sinah a lawngin a ra kir $han lai lo, tuah seh tiah ka fialmi kha a tlolh lai lo i ka thlahhnawh chanmi thil ah khan a tlam a tling lai. ...Fing le tlang kha lunglawm in hla an s alai i thingkung kha lunglawm in an au lai. Atu i hlingbur an umnak hmun ah hin saipres thing an kho la ii hling lakah hin martal thing rimhmui an um lai…"* (Isa. 55:11-13).

Hihi Pathian Bia vancung in a rung tumnak, kan thinglung chungah a luhnak, kan ruahnak vialte a rawlhnak nih a chuahter mi a si, kan lam le kan ruahnak kha Pathian lam le ruahnak nih an rawlh dih. Kan ruahnak kha Pathian Bia in a khah tikah, Pathian ruahnak kha tuaktan hram kan i thawk. Nunnak kong i kan ruahmi vialte kha a dihlak in ai thleng dih.

A phichuak hna cu biafang dawh taktak in chim an si: daihnak (nangmah cu daihnak in hruai na si), lawmhnak (nangmah cu lawmhnak he lengah na chuak), thang$hat (kokek thil hna hmanh nih khan an thangthat lai – "ram lak i thingkung hna nih khan an kut an bengh lai"), theitlainak (hling lak le burbuk umnak hmun ah khan martal thei le rimhmui thei hna kha an thang lai).

Pathian Bia kha kan nunnak ah a rat tik le kan cohlan tik le ruah hram kan i thawk tikah hihi a cangmi an si. Kanmah lam le kanmah ruahnak hna cu hlingbur le burbuk bantuk an si; thei an tlai lo i bawmchantu an si lo. Sihmanhsehlaw Pathian Bia nih a rawlh hna tikah, hling le so si loin, rimhmui thei le myrtal thei kha kan tlai hna.

Pathian Bia Nih in Umcilh Seh

Let The Word Dwell In You

Wesley L. Duewel (1916 – 2016)

Khrih Bia kha na chungah a taktak in a nung maw? Pathian Bia in na nung taktak maw? Khrih nih Amah mi hna chungah a nun bantuk te khan Amah chungah khan an nung ve, cuticun A Bia kha an chungah a nung kho i anmah zong a Bia chungah an nung kho ve. Chim khawh lomi nun thluachuahnak ah khan Paul nih: *"Khrih bia cu nan chungah rum ngaiin nung ko seh"* (Kolose 3:16) tiah a chimmi bia hna hi an tling.

Cathiang relnak ah caan tampi na hman lo ahcun Pathian Bia cu na chungah a nung kho bal lai lo. A Bia relnak ah caan hmang $ung loin zeitindah mi nih Khrih ka dawt ko tiah a chim khawh e? Mi pakhat nih a hawile he i chawnhnak ah suimilam tampi a hman i midang chimmi ngaihnak ah caan tampi a hman ko lai. Biabal relnak le Pathian aw ngaihnak ah nikhat ah minit hleinga nak tlawm deuh a hmangmi Khrihfa hna nih zeitindah Khrih cu kan dawt tuk hringhran ko tiah an chim khawh e?

Zumtu nih cun Biakam Thar hi kum khat ah voikhat tal cu a lim awk a si! Mi pakhat nih Baibal kha a buaktlak in zarh fate dal thum lengmang a rel i Zarhpi Ni ah dal nga lengmang a rel a si ahcun, kum khat tlin hlanah Baibal kha a dihlak in a lim ko lai. Cu nakin tlawm deuh a tuahmi Pathian rian$uantu le Khrihfa riantuantu nih zumhtlak ka si ko tiah ai ruat kho hnga maw? Pehzul tein Baibal relnak ah caan kan hman lo ahcun Pathian Bia kha kan chungah kan nunter kho lo. Kum saupi Khrihfa a si cang i Pathian Bia kha pehzulh tein rel bal lo cu Pathian serhsat a si!

Baibal atu le atu relnak in, ahleikhun in Biakam Thar relnak in, mi pakhat nih a hmuhmi lungthawh thanuamnak cu zei bantuk carel thanuam he hmanh epchun khawh a si lo. Baibal cu voikhat na rel dih fate na thinlung kha lawmhnak in a khat lai. Pathian Bia relnak in na hmuhmi thlarau thazang cu lam dang in hmuh khawh a si lo. Cathiang in cawmkenmi zumhnak nakin khuaruahhar deuhmi zumhnak a um lo. Zeicahtiah *"Zumhnak cu bia theihnak in a ra, thawngtha cu Khrih bia theihnak in a rami a si"* (Rom. 10:17).

Atu le atu na rel lengmang mi cu Thiang Thlarau nih fawite in an hngalhter than khawh, mahcu cu nangmah hruaitu dingah, palhmi remhnak dingah a hman lai, asiloah nangmah nai zumhngamnak le na zumhnak kha a thanter lai.

Pathian Bia chungah hin a sunglawi taktak mi thil a um. Pathian Bia in thluachuah tinco mi bantukin di a riamhter deuhmi rawl thaw a um lo. Na nunnak chungin Baibal caang a ra chuakmi, Pathian nih nangmah dengteo in bia an ruahmi a si caah cu nakin khuaruahhar deuhmi hla a um lo. Pathian Bia chungah Khrih biaphuan thar le a duhnak hmuhmi bantukin mi lung a lami kokek sining a um lo. Khrih le a Bia rumnak bantukin caan saupi a nguhmi rumnak a um lo.

Um, a si, hawi dawt, Pathian Bia cungah khan puai tuah, Cathiang chung i a luangmi thluachuahnak ti kha ding hna. Na caah chiahpiak mi thluachuahnak kha tep law zoh tuah. Pathian biakam kha i hngatchan hna. A thiangmi cahmai chungin a rami ceunak in na kalnak lam kha ceuter hna.

Daihnak na duh ahcun Pathian Bia rel tuah. Zumhnak ngeih na duh ahcun Pathian Bia rel tuah. Khuachia kha thawl na duh a si ahcun, Thlarau vainam kha i lak tuah, cucu Pathian Bia a si (Efe 6:17). Lawmhnak ngeih na duh ahcun Pathian Bia rel tuah. Na thlacam nunnak kha thlen na duh a si ahcun, Pathian Bia kha rel tuah. Khrih rumnak kha na duh a si ahcun, A Bia kha na chungah rum ngai in nunter, cun hla, ringawn le hymn kha na chungah an um lai i na nunnak ah thluachuahnak a liam lai i a khah in a khat lai (5:19).

Bawipa, Na Bia chungah khan thukpi in ka nunter tuah.

Cathiang in Thlacam nakding A Ruang 27

27 Biblical Reasons To Pray Scripture

Kim Butts

Cathiang in thlacam hi a thawng i hmual a ngei, zeicahtiah:

1. Jesuh cu Bia a si(Jon. 1:1-2, 14).

2. Amah cu Jesuh tahchunhnak a si (Matt. 4:1-11).

3. Amah cu khrihfabu hmasa tahchunhnak a si (Lamk 4:23-31).

4. A Bia cu a duhnak a si (2 Tim. 3:16-17). Cathiang nih Pathian duhnak hngalh le tlinter dingin a kan cawnpiak (Johan 5:14-15); Cathiang nih Amah pennak ca i Pathian duhnak kha a kan cawnpiak – Pathian thinlung ah a ummi kha a hngalh (Johan 6:38; 14:10; 13:34-35; 17:20-26; 1 Tim. 2:1-4; Matt. 9:37-38); Cathiang nih Amah pen nak chung i kanmah caah a duhnak kha a kan cawnpiak (1 Thes. 5:16-17; Fil. 2:13; Rom. 12:2; Isa. 30:21; 48:17; Salm. 86:11; 119:105).

5. Pathian Bia nih kanmah le midang ca i Pathian thluachuahnak le hmuitinh caah thlacam kha a kan onh (1 Tim. 4:12; Nam. 6:24-26; 2 Thes. 2:16-17; 3:5, 16; Rom. 15:13; 2 Kor. 13:14).

6. Pathian Bia in thlacamnak nih kan thlacamnak ah i zumhngamnak le $hawnnak a kan pek (Johan 15:7; Matt. 21:22; 1 Johan 5:14-15).

7. Pathian Bia nih ai dawhmi, a tlingmi, a rummi thlacamnak bia fang kha a kan pek (Salm. 145 le a taangmi Salm Cauk dihlak).

8. Pathian Bia nih kan thlacam nak kha a nungmi, a tharhlammi le lungtho in a kan chiahter (Heb. 4:12).

9. Pathian Bia cu palhnak a um lomi a si (Salm. 12:6; 18:30).

10. Pathian Bia cu zungzal in a hmun lai (Luka 21:33; 1 Pet. 1:25; Salm. 119:89).

11. Pathian Bia in thlacamnak nih Amah he naihniam tein kan i pehtlaihnak kha a thanter i tha deuh chin lengmang in Amah hngalh duhnak kha a thanter (Salm. 63:1-8).

12. A Bia nih thla kan cam tikah Amah lawng bak lungthin pek dingin a kan hngalhter than (Salm 141:8; 2 Chan. 20:12).

13. Thlarau vainam a simi Pathian Bia in thlacamnak nih kan ral doh nakding nawlngeihnak a kan pek (Efe. 6:10-18; Salm. 44:5).

14. Pathian Bia in thlacamnak le a thlacam theihnak nih Pathian nih theih khawhnak le leh khawhnak a ngeihmi cungah kan zumhnak a dirter (Rom. 10:17; Jeam. 5:15).

15. Pathian Bia in thlacamnak nih Thiang Thlarau kha kanmah chungah le kanmah hmangin rian a tuanter(Efe. 6:17-18; Johan 14:26).

16. Pathian Bia in thlacamnak nih kan sualnak caah sualphuannak a kan ngeihter (Luka 18:13).

17. Pathian Bia in thlacamnak nih sualnak in a kan runven (Salm. 119:11).

18. Pathian Bia in thlacamnak nih Pathian Bia kan zulhnak kong i thlacam kha a kan bawmh (Salm. 119:33-37; Jeam. 1:22).

19. Thangpi in Pathian Bia in thlacamnak nih thluachuahnak a tlunter, kan theihmi kha kan zulh tikah (Luka 11:28).

20. A Bia nih cun Amah nih a duhmi kha a lim zungzal lai (Isa. 55:11).

21. Amah Bia in biakamnak nih thazang a kan pek i kan tha a thawhter (Josh. 1:5; Jer. 29:11-13).

22. Pathian Bia in thlacam cu hmual a ngei tuk zeicahtiah BIATAK a si (Johan 17:17; 8:31-32; Salm 33:4; Efe. 1:13).

23. Pathian Bia in thlacamnak nih Amah a lawmhter mi thlacamnak leh dingin Pathian lungthin kha a lawmhter, cun A Bia nih Amah cu a lawmhter ti kha kan hngalh (1 Johan 3:21-22).

24. Raltha tein Pathian Bia in thlacamnak nih zumlotu hna sin i tehte kan sinak kha a $hawnter (1 Pet. 3:15).

25. Pathian Bia in thlacamnak nih a fekmi hrampi cungah a kan dirter (Luka 6:47-48).

26. Pathian Bia in thlacamnak nih Pathian nih a sermi thil vialte kha lawmhnak in a kan cohlanter i a thiangmi ah a kan chiahter (1 Tim. 4:4-5; Salm 33:6; 1 Chan. 16:23-36).

27. Cathiang hmangin thla kan cam awk a si, cuticun Pathian cu upatnak le sunparnak pek a si lai (Johan 11:4; 14:13; Salm 145:10-12).

Na Ka Daw Deuh Maw?

Lovest Thou Me?
A. B. Simpson (1843 – 1919)

"...Jesuh nih Simon Peter cu a thawh i, Simon, Jonas fapa, hi hna nakin na ka daw deuh maw? a ti.

A thawhthan hnu i a zultu hna sinah ai langh ah khan, kan Bawipa an rawi zan i Peter a tluknak a chimtu le a au thantu biahalnak kha Jesuh nih Peter a hal:

"...Jesuh nih Simon Peter cu a thawh i, Simon, Jonas fapa, hi hna nakin na ka daw deuh maw? a ti. ... Cun Peter nih Amah cu a thawh i, Bawipa, Nangmah nih cun zeizong vialte na hngalh dih ko; kan dawt kha na hngalh ko, tiah a leh" (Jn. 21:15, 17).

Hihi lungthin cheuhnak le hmual a ngeimi a si caah Khrih nih Peter cu *"Na ka daw maw?"* tiah a hal awk hrimhrim a si. Kan hawikom hna nih zumhtlak kan sinak le tlaihchannak an lunghrinmi nakin mi a hliammi thil a um lo. Cucaah cun biahal ningcang cu tinhmi a ngei, cucaah Khrih nih Peter cu voi thum bia a hal, voithum khengte a hlawtnak zohchih in a hal.

Dawtnak a Chambaumi?

Kan tlin lonak zohchih in hi biahalnak hi Jesuh nih a kan hal ve. Bia hranghrawh in a hal lo, nain thinglung a khoih dihmi nemnak in zumh kan tlak lonak kha a kan hngalhter i kan chiatha thleidan le kan thinlung murupi a tongh hlanlo atu le atu in biahalnak cu a nolh chih.

Cucaah cun, kan chambaunak a sangbik hi dawtnak a chambaumi a si maw? Hihi nunnak le ziaza hneksaknak ngan bik a si ko lo maw, kan palhnak le chambaunak vialte hna hi Jesuh Khrih kan dawtnak a chambaumi chungah a lo dih lai lo, mahzawnruahnak lungput, Amah dawtnak le duhnak kong ngan bik in chimmi nakin hme deuh in thil ruahnak a si maw?

Cun kan chambaunak hna cu Amah kha tam deuh in dawtnak ding a si. Atu le atu a kan ngaihthiam, a kan intuar peng ko, a kan cawnpiak duhmi thil cawnnak ding ah hin thinfual tein a kan hngah peng, amah temtuarnak le a dong lomi a zangfahnak i cinkennak in Amah ruahnak le duhnak tong dingin dir awkah, kan tlin lonak vialte a khuhtu le lawmhnak biachim kan duh lonak vialte, midang ruahhramh duh lonak le zeihmanh lo ah ruahnak a hei dawtu dawtnak in a kan hngak pengtu a si. *"Na ka daw maw?"* ti hi amah nih tuchun ah a kan halmi cu a si.

Kanmah Dawtnak Ai Hamnak

Hi biahalnak nih hin kanmah dawtnak ai hamnak a si tiah a fehter. A ngan tukmi "KEIMAH" ("NA KA") hi a ngan bikmi kan i pumpeknak chimnak he kan hmaiah ah a dir.

Amah lawng hi mahzawnruahnak um loin bia a chim khomi a si i bia porh lo tein kanmah tlaihchannak ai hammi a chim kho mi a si. Zeitluk tam khi dah a si, kan caah zeitluk tam khi dah a hei si, A Pa bawi$hutdan kha a kaltak i a niambik hmun ah a rung kunmi a si, "nangmah dawtnak ruangah" vailam ningzahnak le temtuarnak hmanh kha a hun tumhnawh mi a si! Nai sem hlan in nangmah kong a ruat i nangmah caah a thimi a si; nangmah an sertu le Amah hngal dingin an autu le a vel tingco dingin an autu a si; Amah hi nangmah an cawnpiaktu, an hruaitu, an dawtu, atu le atu an khamhtu, atu le atu an kirpi thantu, A thluachuahnak a tlingmi chungah an phakpitu, A vel

rumnak an petu, na thinlung chung i um dingah a rami, na zawtnak an damtertu, na nganfahnak an damtertu le na ngaihchiatnak a dirkamhtu a si; Amah cu tuchun ah hin hmurka in chim khawh lomi a rum tukmi a sunparnak an timhtuah piaktu le A rian le a pennak ah khan rian$uan hawi bantukin an upattu a si –Amah hi pei *"Na ka daw maw?"* tiah an haltu cu a si cu.

Amah cu ai dawhmi, a sunparmi, a tlingmi a si, a dihlak hin duhnung tukmi a si. Zeiruangah dah a sunparnak le a vel a hngalhter mi hna kha *"Na ka daw maw?"* tiah a hal hna hnga? Zeiruangah dah Amah he daw tein i hawikomhnak chungah an luhter mi le a dawtnak biathli an hngalhter mi nangmah cu *"Na ka daw maw?"* tiah an hal lai? Peter nih "A sung tukmi ka fa, *na ka daw maw?*" timi biahalnak ai halter mi bantuk khi kan hal sehlaw kan thinlung khi a khuai dih ko lai.

"Hi Hna nakin?"

"Hi hna nakin na ka daw deuh maw?" Hi biahalnak nih hin Amah chimmi a zuamcawhtu thil kha a langhter i kan thinlung kha a nganbik mi a dawtnak in a then. *"Hi hna nakin"* timi nih hin a hawile dang vialte a sawh duh, asiloah zultu dang dihlak kha a sawh duh, zeicahtiah Peter nih midang nih an hlawt dih a si hmanh ah anih cu zumhtlak a si dingin a rak i phorhlaw lenmi a si. Sihmanh-sehlaw Peter nih a duhmi thil vialte hi a chim duhmi a si ko lai, a biahalnak nih hin a chimmi le Khrih dawtnak he zuamnak chung ah a hun luhpi dih hna.

A riantuanmi le a nga tlaihnak sur hna cu an um ko, cucu a hun lak than hna, mahcu cu, a Bawipa nih biahalnak ah a hal duhmi a si theu lai. Kanmah lakah hin tah minung zeizat caah khin dah nunnak ca i vawlei lei rian kha tlaitu ah an can i Khrih dawtnak kan ruah lo i caan kan pek duh lo. Chawva, tinhmi, hlawhtlinnak kawlnak, asiloah nunnak ca i riantuannak he ai letlingin, lungretheihnak, zohkhenh nak le sungh ihnak, puicimhnak le chawlehnak ah harsatnak – hi thil hna nih hin Bawipa he i hawikomhnak in minung thinlung kha a dawnh tawn i nganbik a si khomi chungin kan nunnak le kan thinlung ngeih a duhmi zong kha vaivuanh a timh tawn.

Micheu caah cun hihi pumpak hawikomhnak he aa pehtlai mi a si, chungkhar tlaihchannak le zatlang nun he ai pehtlaimi a si. Kan ral pa nih Bawipa auhnak a sangbik in kan lungthin kha mer a duh tikah, a hleihluat a simi tlaihchannak, siasal biaknak le vawlei lei dawtnak a simi, Thiang Thlarau lem a simi in kan nun kha khahter ai zuam, hitihin mi a hlen tawn. Cun sualnak chungah a kan luhpi khawh lo ahcun, kan nunnak kha a rawlh dih i lam a kan pialter, tilawng cu a kalnak lam in a kuangpi chung i thir hmete a ummi in pialter a si tawn, atu a kalnak lam dik cungin pialter a si tawn bantuk in kanmah zong kan kalnak lam khan dawnhkhenh kan si tawn.

A caan ah cun Khrih kan dawtnak a ngan bikmi in pialter kan si i nun tehnak and thianhnak a sang deuhmi rian i a kan auhnak khan pialter kan si tawn. Khrihfami thong tampi hna nih thiamnak caah tangka tampi an pek, rawl thaw caah, inn tha caah, a man fakmi $hutdan caah, motor manfak mi caah tangka tampi an hman tawn, cun a herh theng lomi khrihfabu tamhnak, ringawn, le biaknak lei nuamhhnaihnak caah tangka tampi an hman tawn. Tuchun ramdang mission rian$uannak a ruang cu a biapi lem lomi thil leiah ai mermi Pathian fale nih an hlohlak mi nih tampi a dawnhkhenh, satan nih nuamhhnaihnak ah a hlonhmi le vawlei nuamhnak ah a hlonhmi nak hmanin a tam deuh. Pathian nih hi thil hna hi vawlei nih a tuah lai tiah ai ruahchihmi a si ko, sihmanh-sehlaw nun sang tuk caah tangka tam tuk a hmangmi a fale hna cu *"Hi hna nakin na ka daw deuh maw?"* tiah a hal hna. Kan dawtnak hi Pathian nih a zumh kho taktak hnga maw?

Khrih sinah Pumpeknak Pakhat

Khrih nih mi vialte sinah fialnak a simi biahalnak pakhat a halmi cu, *"Na ka daw maw?"* ti hi a si. Hi biahalnak a um lo ahcun Khrih caah zeihmanh kan si lai lo, ni hmanung bik ni i hneksaknak cu Bawipa a rat than tikah, *"Bawipa a daw lomi cu an cungah chiat si ko seh"* (1 Kor. 16:22) ti a si lai.

Pakhatnak bik chingchiahnak cu dawtnak chamhbau he ai khatmi a si. Efesa khrihfabu nih a hmasa dawtnak kha an rak thlau i hlawt an si dengmang. Laodicia khrihfabu cu a lum bantuk a kik bantuk ah an rak i cang i Bawipa nih chakmi ah an i cang. Kan biachim, kan rian$uan, kan biakam, kan thiammi hna cu

amah dohtu an si i a dikmi a thinlung a dotu an si, cu vialte tangah a dikmi lung tor le amah sinah pialkan lo tein pumpeknak kha a hmuh lo ahcun a thinlung dotu an si ko. A biahalnak, *"Na ka daw maw?"* timi cu na nunnak muru chung tiang an kawl hlan tiang a nolhchih peng ko lai.

Ni hmanung bik ah hin Amah zultu a si men mi hna caah biahalnak a tuah lo, sihmanhsehlaw zultu hna *"Tuufa a kalnak paoh ah a zulmi hna"* (Bia. 14:4) caah a tuahmi a si; hawikom ca lawngah si loin, a "fialmi' hna paoh a tuah dingmi hawikom caah a si (Johan 15:14); Tuufa nupithit rawl danghnak ah a thu sawhsawh mi khual hna ca lawngah si loin, a thianghlim i ai thleidangmi Monu, ahohmanh hrawmh lomi dawtnak in Amah a dawtu ca zongah a si ve.

Aho nih dah, "Bawipa, nangmah he naihbik um nakin zeihmanh ngei hlah ning, na dawt bikmi nakin zeihmanh niam deuh hlah ning, na caah a tha bikmi nakin a niam deuhmi si hlah ning" ti hi a leh hnga? "Bawipa, kan dawt tuk kha na hngalh ko, a dihlak in ka lak i a dihlak in kan pek i ka tap,

'Bawipa, kan dawt cu Na hngalh ko,
Ka thinlung dihlak cu Nangmah ta a si,
Zeicahtiah Keimah cu Nangmah ta ka si zungzal,
Nangmah zong keimah ta na si.'"

Dawtnak nih Amah tein a Langhter

Sihmanhsehlaw hi caang nih hin dawtnak cu aw nemte nakin a ngan deuh, duh lonak chimrelnak nakin a ngan deuh, a thawng bikmi le a lumhnai bikmi biachimnak nakin a ngan deuhmi a si. A tak nunnak ah a si awk a si. Dawtnaknak cu raithawinak in a langh awk a si, hneksaknak a tuahmi zulhnak le a fialmi rian tuannak in a langh awk a si.

Peter bialehnak vialte cu a Bawipa hmurka in a chuakmi: *"Ka tufa tete kha va zohkhenh hna ... Ka tuu kha va zohkhenh hna"* timi fialnak nih a dirter lengmang. Thli lakah nun i kan Bawipa sinah kan i pumpeknak kong chim hi a zami a si lo. Lunglawm tein hlasak le Pathian sinah a thukmi biazai tial hmanh hi a za lo, sihmanhsehlaw a kan halmi dawtnak kong hneksaknak cu, Amah misifak hna, a tlaumi le a temtuarmi fale hna kha zeitluk in kan ruahhramh hna, zeitluk in dah kan kawl hna, kan hmuh hna i "Amah bantuk in" kan zohkhenh hna, ti a si. A dawtnak kha hmuhsak a si tikah a hmaan tiah a ti, kannih cu chimh kan si, dawtnak kong chim loin, sihmanh-sehlaw kan ca i a nunnak a peknak in a langhter, cucaah cun *"Pathian nih cun zeitluk in dah a kan dawt kha hitihin a langhter: kannih cu misual kan si ko rih lioah hin Khrih cu kan caah a thi"* (Rom. 5:8).

Hihi a kan dawtnak Pathian nih a langhter ning a si. Taluk holh dawh ngaimi in Johan 3:16 an lehmi ah, "Amah nih cun a Fapa ngeihchunte pakhat pek tiangin a kan dawt" tiah a um. Amah kan dawtnak nih peknak tiang, kan ngeihmi lakah a $habik mi peknak tiang a kan hruai awk a si.

Zeizong Vialte Kha Hneksak Hna U

Prove All Things

J. C. Ryle (1816 – 1900)

Paul hmurka hmangin Thiang Thlarau nih a kan chimh, *"Zeizong vialte kha hneksak hna u; thil tha kha fek tein i tlaih u"* (1 Thes. 5:21). Hi bia hna chungah hin a liannganmi biatak pahnih na ngei:

• Zalonnak, rian, le pumpak biaceihnak a herhnak. *"Zeizong vialte kha hneksak hna u".*

• Rian le nai tlaihmi biatak kha fek tein i tlaih a herhnak. *"thiltha cu fek tein i tlaih u." Hi a tlangpi hna hi tlawmpal vun ruah ta ka duh.*

Pumpak Biaceihnak Zalonnak, Rian, a Herhnak

Pumpak biaceihnak kong i zalonnak kong ka chim tikah, ka chim duhmi cu Khrihfa mi vialte nih Pathian Bia in anmah bia i ceihnak nawl an ngei ti khi a si, a hmaika i chiahmi kha biaknak biatak a si pek si lo pek ah, Pathian bia a si pek si lo pek ah.

Pumpak biaceihnak nih a tuah dingmi rian ka chim tikah, ka chim duhmi cu Khrihfami kip nih hmang hna seh tiah a timi a um, cucu a cunglei i ka chimmi hi a si; minung bia le minung catialmi kha Pathian biaphuan he tahchunh ding a si, amah cu a ummi hrimhrim a si i cawnpiaknak dik lo ah an hman hrimhrim awk a si lo.

Pumpak biaceihnak a herhnak kong ka chim tikah, ka chim duhmi cu mahhi a si, a nunnak a daw i hlenthawi lo dingmi Khrihfami hna caah hin a herh tuk hringhran ko, cu zalonnak cu tuah awkah, ka chimmi rian donghter nakding a si; pumpak biaceihnak daithlanhnak a ummi kan hmuhmi hi Jesuh khrihfabu chungah thatlonak nganpi a chuahter lengmangtu a si.

Atu ah hin Lamkaltu Paul nih hi thil hna hi – zalonak, rian, herhnak hna hi tuah dingin a chim peng – chingchiah tlak biafang *"Zeizong vialte kha hneksak dih hna u"* tiah a hmanmi hi nai chingchiah ko lai. A chimmi cu fak deuh in hei ruat tuah tiah kan nawl ko. Pakhat cio hi zoh tikah lung a la taktak mi le cawnpiaknak $ha tuk an si.

Lamkaltu Paul nih hin Thesalonica khrihfabu sinah ca a tial, amah nih a dirhmi khrihfabu sinah a tialmi a si ti kha philh hlah. Hihi hmuhtonnak a ngei rih lomi Khrihfa no tete sinah lamkaltu nih ca a tialmi a si, khuapi chungah a ummi khrihfa kan si tiah ai timi khrihfabu sinah a tialmi a si, cawnpiaknak le phungchimnak kong kha a hleikhun in a $ialmi a si, cucu ka relmi caang hmaiah a ummi caang, *"Profet biaphuan hna kha zeirello in um hlah u"* (c. 20) timi in kan hngalh khawh. *"Zeizong vialte kha hneksak hna u"* tiah a chimmi hi vun i cinken than rih.

"Lamkaltu hna, evanglist hna, pastor le cawnpiaktu hna, nan bishop hna, nan hruaitu hna nih an chimmi paoh kha biatak a si, nan zumh awk a si ko" tiah a chim lo. A chim lo: a chimmi cu, *"Zeizong vialte kha hneksak hna u"* ti hi a si. "Vawlei cung khrihfabu nih an chimmi kha a dikmi a si caah nan i tlaih awk a si" tiah a chim lo. A chim lo: *"Zeizong vialte kha hneksak hna u"* ti hi a chimmi a si.

Phung a chiahmi cu: "Zeizong vialte kha kha Pathian Bia in hneksak hna. Cawnpiaktu vialte, cawnpiaknak vialte, phungchimnak vialte, doctrine vialte, sermon vialte, ca$ial vialte, ruahnak vialte, tuahmi vialte – zeizong vialte kha Pathian Bia in hneksak hna u. Zeizong vialte kha Baibal tahnak in tah hna. Zeizong vialte kha Baibal tahfung he epchun hna. Zeizong vialte kha Baibal he cuaichun hna. Zeizong vialte kha Baible in hlathlai hna. Zeizong vialte kha a fekmi Baibal in hneksak hna. Cuticun Baibal mei ah a taangmi hna kha, cohlang hna, i tlaih hna, zum law zul hna. Baibal mei ah a taang kho lomi hna cu, hlaw hna, cohlang hlah, i chiah hna hlah, hlonh hna."

Biakam Thar Phung

Hihi kan Bawipa Jesuh Khrih nih Tlang Cung Cawnpiaknak ah a chimmi zulh phung a chiahmi a si. *"Nal profet kha i ralring hna u, nan sin an rat ah cun tuu bantukin an i umter, sihmanhsehlaw an chunglei cu cenghngia hrang an si. Annih cu*

an theitlai khan nan rak hngalh hna lai. ...” (Matt. 7:15-16) tiah a chimmi kha i cinken tuah. An theitlai kha zeidah a si tiah an pumpak biaceih an hman lo ahcun, zeitindah hi mi hna hi nal profet an si tiah minung nih an hngalh khawh lai?

Hihi, Lamkaltu hna Rian$uannak chungah, Beria mi hna nih an tuahmi nan hmuhmi a si. Paul an sin i a rat tikah phung a chimmi kha fawizang tuk in an la lo. Annih nih *“...a si taktak maw si taktak lo ti hngalhnak caah nifate in Cathiang chung kha an kawl. “Cucaah cun” “minung tampi nih an zumh”* (Lamkaltu 17:11-12) tiah nannih cu chimh nan si. Mahhi hi zeidah a si kun, nain hihi pumpak biaceihnak a si maw?

Hihi fimchimhnak thlarau nih 1 Korinh 10:15 chungah pekmi a si, *“Ruahnak a ngeimi sin biachim bantukin nan sinah ka chim, ka chimmi cu nanmah nih tha tein ruat ko u”;* cu Kolose 2:8 chungah, *“...santlaihnak zeihmanh a ngei lomi fimnak, hlennak menmen a simi cu hmang in, ahohmanh nih sal ah in ser hna hlah seh”;* cun 1 Johan 4:1 chungah, *“Ka fale, Thlarau kan ngei, aa timi paoh khan va zum hna hlah u. An ngeihmi Thlarau cu Pathian sinin a rami a si maw si lo ti kha va hlathlai hmsa u.”* cun 2Johan 10 chungah, *“Ahohmanh nan sin i an rat tikah hi cawnpiaknak hi an rak i ratpi lo ahcun, tluninn rak onh hna hlah u...”.*

Rian$uannak le Biatak Fekte in I Tlaih A Herhnak

Hi kong i lamkaltu nih a chimmi bia hna hi a tawite mi le mi a hnechih ngaimi a si. *“Thil $ha kha fek tein i tlaih”* a ti. “Nanmah caah biatak nan hmuh tikah, hihi Khrih biatak a si ko tiah na di a riamh tikah, Cathiang nih a chiah cangmi biatak a si ahcun – cuti a si ahcun fek tein i tlaih, tlaihchih ko, na thinlung chungah khan chia, chuahter ti hlah” ti hi kan sinah a chimmi si seh law a dawh ngai.

Fimchimnak hi a herh pengmi a si – vawlei a hmunh chung paoh cu a herh ko. Minung nih a tha bik in an tuahmi thil hna hi a rawkral tawnmi an si. A tha bik in hmuh khawhmi Khrih khrihfabu zong hi rawhralnak in a luat ve hlei lo. A tluril khomi minung nih tuahmi a si. A rawkral lei ah khin a panh lengmang tawn ko. Khrihfabu tampi chungah thatlonak thilnu kha kan hmuh, lamkaltu chan lio zongah khan kan hmuh ko. Korin khrihfabu ah thatlonak an um ko, Efesa khrihfabu ah thatlonak an um ko, Galati khrihfabu zongah thatlonak an um ko. Hi thil vialte hna hi kanmah ralrin peknak le hmailei caan ca i meiceu an si. Hi vialte nih hin lamkaltu bia *“Thil tha kha fek tein i tlaih”* timi hi khrihfabu nih ai cinken awkah chiahpiak a herhnak kha an langhter.

Khrih khrihfabu tampi hna cu hlanlio pi in hi phung hi an i cinken lo caah an tlu lengmang tawn. An hruaitu hna le chungtel hna nih Satan nih cawnpiaknak dik lo ratpi dingin rian a tuan peng ti kha an philh tawn. Ceunak vancungmi bantukin ai thleng kho ti kha an philh tawn – cucaah cun muihnak kha ceunak bantuk muisam in a tuah khawh, ceunak kha muihnak bantukin a tuah khawh – biatak kha palhnak bantukin a langhter i a dik lomi kha biatak bantukin a langhter khawh, ti kha an philh tawn. Khrihfa biaknak kha a hrawh khawh lo ahcun, ningcang loin tuah ai zuam peng ko lai. Pathian nunnak phung kha a khamh khawh lo a si ahcun, khrihfabu nawlngeihnak kha fir ai zuam peng ko lai. Cucaah cun zei khrihfabu hmanh hi hi cawnpiaknak a philh ah cun a him lo, lamkaltu nih a cawnpiakmi *“Thil tha kha fek tein i tlaih”* timi kha a thinlung chungah a chiah lo ahcun a him lo.

Thil tha kha fek tein kan i tlaih a si ahcun, Khrihfa Thawngtha nih a cawnpiakmi cawnpiaknak thiang dahtilo zei cawnpiaknak hmanh kan cohlang kho lai lo. Aho nih dah nifatin te tuur tlawmte in pek a simi cu intuar dingin a ruah hnga? *“Pathian nih aa tinhmi kha a dihlak in”* (Lamkaltu 20:27) a chim lomi kha nan lakah an rat a si ahcun, Khrih kong, sualnak kong, thianhlimnak kong, rawhralnak kong, tlanhnak kong, hrinthannak kong a chim lo ahcun; hi thil hna hi Cathiang ning in a chim lo ahcun, an bia rak ngaihpiak hna hlah u. Biakam Hlun i Thiang Thlarau nih a pekmi nawlpeknak *“Ka fapa, cawnnak kha na ngol a si ahcun na hngalh ciami kha na philh zau ko*

lai" (Phungthlukbia 19:27) timi hi na tuah awk a si.

Pathian Bia Cipciar in Hngalhnak

Nan hmaiah thil pahnih kan chiahpiak hna. Pakhat cu zalonnak, rian, pumpak biaceihnak a herhnak a si. A dang pakhat cu fek tein i tlaihmi biatak tuah le kilven a herhnak a si. Keimah caah cun hi thil hna hi nanmah chiatha thleidannak ah in chiapiak hna i tlangkawmnak tawite in tuah a si.

"Zeizong vialte hneksak" kha na tuan dingmi rian a si ahcun, tialmi Pathian Bia cipciar tein hngalhnak in i timtuah tiah zangfah nawl le thazang pek kan duhmi a si. Na Baibal kha caan hmaan tein rel tuah. Na Baibal kha a hngalmi si tuah. Baibal in biaknak lei biatak vialte kha nan hmai i an ratpi tikah hneksak hna. Tlawmte lawng Baibal hngalhnak cu a za lai lo. Thil sining cungah ai hngat, mi nih a Baibal cu a thiam awk a si, biaknak lei cawnpiaknak kha Baibal in a hneksak a si ahcun, Baibal kha thiam a duh ahcun a Baibal kha caan hmaan tein a rel awk a si. Baibal hngalhnak dingah fawi tein zulh khawh dingmi lam tha a um lo. Nifatin te carelnak a um a herh, Baibal kha caan hmaan tein a rel a herh, asiloah Baibal cu hngalh a si lai lo. Mi pakhat nih khuaruahhar ngaimi a chimmi cu, "Thiamconak cu zumhnak in a ra ko lai, nain Baibal hngalhnak cu riantuannak lawngin a ra" ti a si. Satan nih Cathiang kha ai chirhchan khawh ko. Kan Bawipa sinah khan a kal kho i amah tukforh a duh tikah Cathiang kha a hman khawh ko. Mi pakhat nih, hlenthawi a si nakhnga lo, ningcang lo in Cathiang an chirhchanmi "Hitihin ai tial" timi a theih tikah Cathiang a hngalhmi chungin a chim khawh awk a si. Na Baibal kha daithlang in um hmanh, na ton dingmi cawnpiak deu nih hrawh awkah an pelmi runven nakding dang zeihmanh ka hngal lo.

Lunglawmnak

Zeihlan bikah Bawipa Jesuh min thangthat si ko seh. Bawipa lamhruainak le kilven zohkhenhnak hi chim cawk a si lo. Atu kan dirhmun hi ahohmanh chim hau loin zapi hngalh a si ko. Bawipa zohkhenhnak le kilvennak kan caah hnangamnak a si ko. Bawipa hi kan thinlung dihlak in i bochan hna u si law, kan ram ca zongah ngol loin thlacam cio hna u si, tiah Bawi Jesuh min in kan sawm hna. Hi **A Rat Thannak Thawngtha** a relmi vialte nan dihlak Bawipa nih thluachuahnak in pe ko hna seh.

Rev.Run Lian
G.P.Box 1349
Yangon,
Tel: 0945211 2354